

Ἑλλη Λαμπέτη καί Μπρέχτ

20/3/81

Γιὰ ἄλλη μιὰ φορά ἡ (περιβόη-
τη) θεατρικὴ κρίσι ἀπεδείχθη ...ἀ-
δέκαστος κριτής. Συνεικουρούμενη
ἀπὸ τοὺς... σεισμούς, ἔβαλε λουκέ-
το σὲ μερικά θέατρα πού δὲν δικαι-
ολογοῦσαν, μὲ τίποτα τὴν ὑπαρξί-
τους! Σίγουρα, δὲν μπορεῖ νὰ ἐπι-
χαίρει κανεὶς, ἀλλὰ καὶ δὲν μπορεῖ
νὰ μὴν ὑπογραμμίσει τὴν ἐπιπολαι-
ότητα μὲ τὴν ὁποία συγκροτοῦνται

οἱ ἀθηναῖκοι θίασοι: πρῶτα ψάχνουν
νὰ θροῦν θέατρο, ὕστερα, προσλαμ-
βάνουν στελέχη τοῦ θιάσου, καὶ κα-
τόπιν ψάχνουν νὰ θροῦν συγγραφέα
(λὲς καὶ ὑπάρχουν ἀφθονοί) γιὰ νὰ
γράψῃ ἓνα ἔργο... ἐπὶ μέτρῳ. Πρά-
γμα ἀκατόρθωτο καὶ γιὰ ἓνα... Σαίξ-
πηρ!

Εἶναι φυσικὸ στὸ θέατρο, νὰ ἱ-
σχύει ὁ θαυκὸς κανόνας, γιὰ τὴν

ἐπιβίωσι: ὅσοι ἀξιοί, τὰ θγάζουν πέ-
ρα. Γιὰ τοὺς ἄλλους, ὑπάρχουν ἡ
«κρίσι» καὶ οἱ σεισμοί...

Καὶ ἂν ἡ στήλη αὕτῃ κάνει σπά-
νια τὴν ἐμφάνισί της, εἶναι καὶ γιὰ
τοῦτο τὸν λόγο: σπάνια, θρίσκει πιά,
στὸ πλῆθος τῶν ἀθηναϊκῶν θεάτρων,
ἔργο πού νὰ ἐπιδέχεται μιὰ ἔστω
καὶ ἐπικρὴ κρίσι. Γιὰ κριτικὴ, ἄς
μὴ μιλοῦμε...

«Σάρα»

Θίασος "Ἑλλης Λαμπέτη Θέατρο ("Σούπερστάρ")

Πρόκειται γιὰ μιὰ παράστα-
σι — ὁδὸσημο: ἡ κορυφαία
τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς, δίνει τὴν
πιὸ ἐκπληκτικὴν τὴν πιὸ πολυ-
χυμὴ σκηνικὴ ἔκφρασι, μέσα ἀ-
πὸ τὴ σιωπὴ, μὲ μὴν τὴν κί-
νησι τῶν χειρῶν της.

Καὶ δὲν πρόκειται ἀπλῶς
γιὰ τὸ ὅτι ἐρμηνεύει ρόλο κω-
φάλαλης. Τὰ χέρια στὴν ἐρμη-
νευτικὴ ἔκφρασι τῆς Λαμπέ-
τη ἐπιτελοῦσαν πάντα μιὰ αὐ-
τόνομη θὰ ἔλεγε κανεὶς ἐρμη-
νεύειά πού ὠλοκλήρωνε τὸν λόγο
καὶ ὠργάνωνε τὴν πολυεδρικό-
τητα τῆς ἐρμηνείας αὐτῆς.

Ἀλλὰ καὶ τὸ ἴδιο τὸ ἔργο,
ἡ «Σάρα» τοῦ Μέντοφ, μόνο
σὺν πόσχημα χρησιμοποιεῖ
τοὺς κωφάλαλους ἥσως του.
Καὶ μολονότι εἶναι ρεαλιστικὸ
καὶ συγκεκριμένον* λειτουργεῖ
τελικῶς σὺν ἓνα μοναδικῆς ἐν-
σηματικότητας σύμβολο γιὰ
τὴν ἀδυναμία τῆς ἐπαφῆς. ἀνά-
μεσὰ στοὺς ἀνθρώπους — αὐ-
τοὺς τοὺς κακοζήλικους, δύ-
στυχους ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς
μας πού οὔτε ἀκοῦνε πιά οὔτε
μποροῦν νὰ μιλήσουν τὴν ἴδια
γλῶσσα μὲ τὸν διπλῶν τους
Κουφοὶ καὶ μουνοὶ πορεύου-
ται ὁ καθένας τὸν δόξου του.

Ἡ Λαμπέτη εἶναι συγκλονι-
στικὴ δὲν κίνηται πιά σὺν ἡ-
θοποιῶς ἀλλὰ σὺν μιᾷ πολιτι-
στικῇ καταβολῇ τοῦ τόπου τοῦ-
του. Ἡ ἐρμηνεία της δίνει ἄλ-

λη, διδάσσει στὸν ὅποιον ρόλο,
καὶ συχνὰ δὲν ξέρεῖς ἂν ὁ συγ-
γραφέας εἶχε τόσα νὰ πῇ ὅσα
λέει μὲ τὴν πολυδύναμη ἐρμη-

**θέατρο
κριτικὴ**

**Γράφει ὁ
Φ. ΗΛΙΑΔΗΣ**

νεία της, ἡ μεγάλη αὕτῃ καλ-
λιτέχνις. Γιατί, πραγματικὰ,
ἡ Λαμπέτη δίνει στὴν ἐρμη-
νεύειά μιὰ ἀνώνυμη ὑπόστασι.
Εἶναι πάντα ὑπεράνω τοῦ ἔρ-
γου. Ἡ δικὴ της ἐρμηνεία εἶναι
ἡ καθοριστικὴ τῆς ποιότητας
τῆς παραστάσεως — ὅχι τὸ
ἔργο. Καὶ ἐν ἐσχάτῃ ἀναλύσει
αὐτὸ πρόχειρ ἀε μιὰ παράστα-
σι: ἡ ποιότητα τῆς ἐρμηνείας.
Αὕτῃ ἡ ποιότητα πού εἶναι πολ-
λὴ πιὸ δύσκολα ἐφικτὴ ὅταν
δὲν ἐρμηνεύεις Σαίξπηρ ἢ ὁ-
ποιον μεγάλον κλασικόν, παλαιό-
τερον ἢ σύγχρονον, τὰ μεγάλα
κείμενα σηκώνουν στὴν κορυφὴ
τοὺς καὶ τ' ἀρχαί.

Ἐπιλεκτοὶ νεώτεροι ἡθο-
ποιοί, πρὸςίσωσαν τὴν Λαμπέ-
τη: ὁ Λεωνίδης Βονιστῆς κρά-
τησε ἀνετα τὸ μεγαλύτερο θά-
ρος καὶ οἱ Ἄννα Γεραλή καὶ

Ἄρης Ρέτσος ἐσχώρισαν γιὰ
τὴν εὐαισθησία καὶ τὴν εὐφυΐα
τους. Ἰκανοποίητικοί καὶ οἱ
ὑπόλοιποι. Ὁ σκηνοθέτης κ.
Λ. Βούλγαρης ὠργάνωσε ἀψο-
γὰ τὴν παράστασι.

Ἡ «Ὁπερα τῆς πεντάρας»

Τοῦ Μπρέχτ, στό Κ.Θ.Β.Ε.

Ὁ Μπρέχτ ὄντας πολὺ τῆς
... μύθας στὴν Ἑλλάδα, ἀπέ-
κτησε ἔτσι ἓνα ἀόρητο μειο-
νέκτημα. Ἐχομε δεῖ Μπρέχτ
μὲ ὅλες τὶς δυνατές... συντα-
γές. Κι ἔπρεπε νάρθῃ ἓνας
προικισμένος σκηνοθέτης ἀπὸ
τὸν κινηματογράφον, ὁ Νίκος
Κουνδουρος πού χάρι στὸ ρω-
μαλέο ταλέντο του καὶ τὴν εὐ-
ρέας φάσματα σκηνικὴ ἀντίλη-
ψί του, νὰ δώσῃ μιὰ «Ὁπερα
τῆς Πεντάρας» ἀπολαυστικὴ,
χωρὶς ν' ἀφουδῶσῃ τὸ μνη-
ματικὸ της περιεχόμενο.

Οἱ ἐπεμβάσεις του στὸ κεί-
μενο ἦσαν τέτοιες πού ὄχι μόνο
δὲν τὸ ἐθίξαν, ἀλλὰ πρόσβαλαν
καὶ ἀκέραιες (ἀκεραιωμένες,
θὰ ἔλεγα) τὶς ἀρετὲς του. Ὁ
Κουνδουρος προσήγγισε τὸ ἔρ-
γο τοῦ Μπρέχτ μὲ τὸν σεβασμὸ
τοῦ μύθου τῆς ἐξοῆς καλὰ τί
κάνει, ξέρεῖ πῶς νὰ προβάλῃ
τὰ αὐσιώδη, ποσοτερονώντας τὰ
ἐπουσιώδη, πῶς νὰ δώσῃ ἐ-
παρκεῖς τὸ ἀντίστοιχο τῆς ἐ-
ποχῆς, ὥστε νὰ διασωθῇ ἡ ἐ-
σώτατη ἀλήθεια.

Συγχρόνως χρησιμοποιεῖ
μὲ τὴν ἐξισούση ἑνὸς ἐνορχη-

στρωτῆ τὰ ἐπὶ μέρους «θεαμα-
τικά» στοιχεῖα μὲ τέτοιο τό-
πο πού συχνὰ ὁ θεατῆς εἶχε
τὴν ἐντύπωσι ὅτι παρακολού-
θεῖ ἐμψυχες γκραβούρες — ἡ
«γραφιστικὴ» του αἰσθητικὴ εἶ-
ναι μοναδική.

Ἀποτέλεσμα: ἡ ἀπόλυτη
κυριαρχία τοῦ σκηνοθέτη σ' ὅ-
λη τὴν παράστασι. Οἱ ἡθοποιοὶ
πείθονται σὲ μιὰ αὐστηρὴ
«εμπαιγμένη», ἀλλὰ ἡ ζωντανή
τῆς παραστάσεως δικαίω-
νει τὴν καταλυτικὴ σκηνοθετι-
κὴ ἐπέμβασι.

Δὲν μπορούμε ὥστόσο, νὰ
μὴν ἀντιληφθοῦμε τὴν προσω-
πικότητα τῆς παρουσίας τοῦ
Ἀνδρέα Ζησιμίου πού εἶναι
ἐξοῆς τῆς Λίτας Τρισιάνου.
Ἰσὺ μὲ τὸ σπάνιον καὶ τόσο
διακριτικὸ χιούμορ μιᾶς προ-
σωπικῆς ἐρμηνείας, τῆς Βέρας
Κοῦσκα, πού ὀλοκληρώνει μὲ
τὴν χάρι τὴν ὑποκριτικὴ της
προσφορά.

Καὶ φυσικὰ, τὰ σκηνικὰ καὶ
κοστούμια τοῦ Διον. Φωτόπου-
λου πού συντελοῦν στὴν ὁπτικὴ
ἀπόλαυσι τοῦ συνόλου.